

EBA/GL/2015/01

11.05.2015

Smjernice EBA-e

o nacionalnim privremenim popisima
najreprezentativnijih usluga povezanih s
računom za plaćanje koje podliježu
naknadi

Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i finansijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. Smjernice iznose EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava finansijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 13.07.2015. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom „EBA/GL/2015/01”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

Predmet, područje primjene i definicije

Predmet i područje primjene

5. Ove smjernice primjenjuju se na pravilnu primjenu kriterija iz članka 3. stavka 2. Direktive 2014/92/EU koje nadležna tijela trebaju upotrijebiti pri utvrđivanju privremenog popisa najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje koje podliježe naknadi.

Adresati

6. Ove Smjernice upućene su nadležnim tijelima kako je naznačeno u uvodnoj izjavi 17. Direktive 2014/92/EU.

Definicije

7. Osim ako je drugačije naznačeno, pojmovi koji su korišteni i utvrđeni u Direktivi 2014/92/EU imaju isto značenje u smjernicama.
8. Posebice: „usluge povezane s računom za plaćanje“ utvrđene su u točki 6. članka 2. Direktive 2014/92/EU kao sve usluge koje se odnose na otvaranje, vođenje i zatvaranje računa za plaćanje, uključujući platne usluge i platne transakcije koje spadaju u područje primjene članka 3. točke (g) Direktive 2007/64/EZ te ugovore o prekoračenju i premašeno prekoračenje.

Provjeta

9. Ove smjernice primjenjuju se od dd/mm/gggg [1 dan nakon objave prijevoda smjernica].

Zahtjevi o nacionalnim privremenim popisima najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje koje podliježu naknadi

Smjernica 1.: Utvrđivanje usluga koje je potrebno razmotriti za uvrštenje na privremene popise

1.1. U vezi s kriterijem „usluga koje najčešće koriste potrošači u vezi s računom za plaćanje“ kako je navedeno u članku 3. stavku 2. točki (a) Direktive 2014/92/EU, potrebno je razmotriti čimbenike u nastavku, u onom opsegu koji je potreban kako bi se utvrdio popis:

- a. pri procjeni stupnja rasprostranjenosti usluga nadležna tijela trebala bi razmotriti opću populaciju potrošača;
- b. nadležna tijela trebala bi razmotriti relativnu dominantnost usluga s obzirom na to koliko često one predstavljaju značajku računa za plaćanje;
- c. nadležna tijela trebala bi razmotriti učestalost korištenja predmetnih usluga, ukoliko je moguće, uzimajući u obzir, udio potrošača koji koriste uslugu i koliko puta je usluga korištena;
- d. nadležna tijela trebala bi uključiti i sami račun za plaćanje kao uslugu.

1.2. U vezi s kriterijem „usluga koje izlažu potrošače najvećem trošku, ukupnom kao i pojedinačnom trošku“ kako je navedeno u članku 3. stavku 2. točki (b) Direktive 2014/92/EU, potrebno je razmotriti čimbenike u nastavku, u onom opsegu koji je potreban kako bi se utvrdio popis:

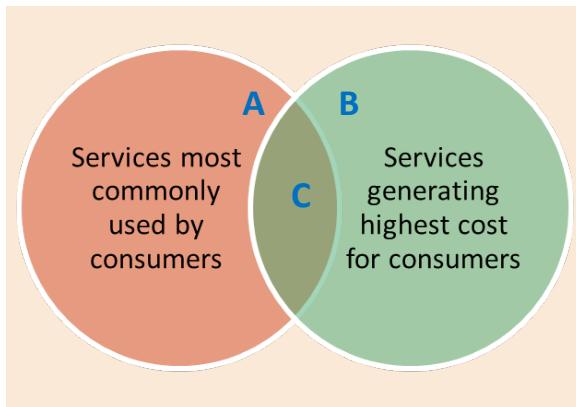
- a. pri razmatranju ukupnih kao i pojedinačnih naknada, nadležna tijela ne bi trebala samo u obzir uzeti usluge koje istovremeno ispunjavaju oba kriterija, već i usluge koje izlažu potrošače najvećem trošku, ukupnom ili pojedinačnom;
- b. pri određivanju pojedinačnih ili ukupnih troškova usluga koje mogu obuhvatiti različite vrste naknada, nadležna tijela trebala bi razmotriti naknade na kumulativnoj osnovi;
- c. pri utvrđivanju koje su usluge najreprezentativnije, nadležna tijela trebala bi razmotriti troškove koji su nastali ili mogu nastati za potrošače korištenjem usluge na godišnjoj razini, po mogućnosti na temelju najnovijih raspoloživih podataka koji se odnose na razdoblje od 12 mjeseci.

Smjernica 2.: Odlučivanje pri utvrđivanju privremenih popisa

2.1. Pri utvrđivanju privremenog popisa nadležna tijela trebala bi dati prednost onim uslugama koje ispunjavaju oba kriterija (tj. polje C na slici 1.)

2.2. U drugom koraku, budući da kriteriji nisu strogo kumulativni, nadležna tijela također bi trebala razmotriti usluge koje ispunjavaju samo jedan od kriterija (tj. polje A ili B) za uvrštenje na privremeni popis.

Slika 1. - Usluge i kriteriji

Servicies most commonly used by consumers	Usluge koje potrošači najčešće koriste
Services generating highest cost for consumers	Usluge koje izlažu potrošače najvećem trošku

2.3. Nadležna tijela trebala bi upotrijebiti druge kriterije samo kao iznimku, zbog specifičnosti određenog tržišta. Pritom, nadležna tijela trebala bi moći opravdati upotrijebljenu metodologiju, podastrijeti popratne podatke i dati objašnjenje za svoje odluke.

2.4. Nadležna tijela trebala bi razmotriti pruženu uslugu kao pojedinačnu uslugu, neovisno o mogućnosti za pružatelje usluga da razlikuju troškove prema čimbenicima poput kanala za korištenje usluge ili identiteta pružatelja platnih usluga koji je primatelj.

Smjernica 3.: Odgovor na privremene popise

3.1. Nadležna tijela trebala bi Komisiji i EBA-i dostaviti svoj odgovor putem obrasca koji se nalazi u Prilogu. Nadležna tijela trebala bi odgovore dostaviti na sljedeće adrese

- EC-PAD-IMPLEMENTATION@ec.europa.eu, i
- PAD@eba.europa.eu.

Smjernica 4.: Popratni podaci i dokazi

4.1. Nadležna tijela trebala bi svoje odluke temeljiti na relevantnim podacima. Nadležna tijela mogu upotrijebiti podatke iz širokog raspona izvora, uz uvjet da se radi o pouzdanim podacima.

4.2. Nadležna tijela trebala bi biti u mogućnosti osigurati podatke kojima opravdavaju bilo koju odluku o uključenju ili isključenju određenih usluga s popisa.

Smjernica 5.: Dostava privremenih popisa

5.1. Nadležna tijela dostavljaju privremeni popis u skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive 2014/92/EU do 18. rujna 2015.

Prilog: Obrazac za odgovor nadležnog tijela

Kontaktni podaci

Država članica:

Nadležno tijelo:

Osoba za kontakt nadležnog tijela:

Ime i prezime:

Funkcija:

E-pošta:

Telefon:

Faks:

Opišite jesu li usluge ili upotrijebljeni pojmovi standardizirani i ako jesu, na koji način (zakonodavstvo, inicijativa industrije itd.).

Upute za popunjavanje obrasca

1. Navedite popis s najmanje 10, a najviše 20 najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje. Obrazac je podijeljen na različite vrste usluga prema njihovim značajkama.
2. Za svaku od usluga koja je uključena u vaš popis s najmanje 10, a najviše 20 najreprezentativnijih usluga povezanih s računom za plaćanje, dodajte retke u tablicama.
3. Istaknite posebno svaku riječ ili pojam koji je standardiziran u vašoj državi članici. Navedite engleski prijevod pojmove i pojmove na službenom jeziku vaše države članice.
4. Neki primjeri usluga koje ulaze u pojedinačne vrste usluga dani su u tablici u nastavku, ispod tablica s odgovorima. Ako usluga koju navodite odgovara jednom ili više primjera, naznačite identifikacijsku šifru odnosno šifre tog primjera u stupcu „Identifikacijska šifra“. Ako usluga ne odgovara niti jednom od primjera, ostavite odgovarajući stupac s identifikacijskom šifrom prazan.
5. Napominjemo da popis šifri nije iscrpan - njegova je namjena olakšati usporedbu odgovora država članica.

6. Isključivo za informativne potrebe jedan je primjer usluge već unesen. Ako ova usluga nije relevantna za vaš odgovor, izbrišite je.
7. Navedite relevantne kanale za pružanje predmetne usluge. Napominjemo da postoji stupac u kojem se označava ako usluge imaju različite cijene ovisno o kanalu. Na primjer: naknada koju naplaćuje pružatelj platnih usluga za izvršenje kreditnog transfera može varirati ovisno o tome inicira li klijent plaćanje putem Interneta ili u podružnici ili ovisno o činjenici vrši li se prijenos između računa kod različitih pružatelja platnih usluga ili između računa kod jednog pružatelja platnih usluga.
8. Napominjemo da za svaku uslugu trebate navesti najčešće prakse na tržištu, bez navođenja iznosa naknada.

Objašnjenja naziva stupaca iz obrasca

Usluge računa za plaćanje (na engleskom jeziku) – naznačite naziv usluge na engleskom jeziku.

Naziv usluga na službenom jeziku odnosno jezicima države članice – ako postoji više naziva, naznačite onaj koji se najčešće upotrebljava u vašoj državi. Ovo bi prema članku 3. stavku 1. Direktive trebalo uključivati bilo koje relevantne pojmove.

Opis usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice – opišite uslugu. Ovo bi trebalo uključivati bilo koje postojeće službene definicije, prema članku 3. stavku 1. Direktive.

Opis usluge (na engleskom jeziku) – opišite uslugu na engleskom.

Opis najčešće strukture naknada, periodičnost koja se najčešće primjenjuje za uslugu te primjenjuju li se izuzeća – po potrebi uzmite u obzir najčešću strukturu naknada u vašoj zemlji. U ovom polju možete opisati bilo koje dodatno razlikovanje naknada na nacionalnoj razini, poput različitih kriterija koji se primjenjuju na naknade za održavanje: ukupni saldo određenih računa kod pružatelja usluga; saldo računa ili ostale ugovorene usluge, da spomenemo tek neke. Napominjemo da niste obvezni navesti iznose naknada. Nije potrebno navoditi iscrpan opis svake strukture.

Naznačite ako se naknade razlikuju za različite kanale pružanja usluga – koristite se ovim stupcem i danim opcijama ako je u vašoj državi članici uobičajena tržišna praksa razlikovanje naknada prema korištenim kanalima. Navedite objašnjenje ako postoji kombinacija praksi na nacionalnom tržištu.

Identifikacijska šifra ako je ova usluga uvrštena u tablicu s primjerima u nastavku, navedite odgovarajuću identifikacijsku šifru.

Vrsta 1. - Vođenje/održavanje računa i povezane usluge

1. Usluge računa za plaćanje (na engleskom jeziku)	2. Naziv usluga na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	3. Opis usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	4. Opis usluge (na engleskom jeziku)	5. Opis najčešće strukture naknada, periodičnost koja se najčešće primjenjuje za uslugu te primjenjuju li se izuzeća	6. Naznačite ako se naknade razlikuju za različite kanale	7. Identifikacijska šifra
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo: _____	
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo: _____	

Primjeri usluga Vrste 1. - „Vođenje/održavanje računa i povezane usluge“	Identifikacijska šifra
Redovna naknada za održavanje računa za plaćanje. Ako se ovom naknadom potrošačima daje mogućnost korištenja drugih usluga (bez dodatnog troška), naznačite šifre za različite usluge koje su najčešće obuhvaćene ovom naknadom za održavanje na vašem tržištu (npr. identifikacijska šifra 4 ako je uključena debitna kartica), kako bi bilo objavljeno u skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive 2014/92/EU.	1
Redovna naknada povezana sa stupnjem ili načinom pružanja usluge (npr. naknada za internetsko bankarstvo ili telefonsko bankarstvo)	2
Druge dodatne usluge poput davanja preslika izvješća, upiti o stanju na računu	3

Vrsta 2. - Platni instrumenti (usluge u vezi s platnom karticom i čekom)

1. Usluge računa za plaćanje (na engleskom jeziku)	2. Naziv usluga na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	3. Opis usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	4. Opis usluge (na engleskom jeziku)	5. Opis najčešće strukture naknada, periodičnost koja se najčešće primjenjuje za uslugu te primjenjuju li se izuzeća	6. Naznačite ako se naknade razlikuju za različite kanale	7. Identifikacijska šifra
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo: _____	
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo: _____	

Primjeri usluga Vrste 2. – „Platni instrumenti (usluge u vezi s platnom karticom i čekom)“	Identifikacijska šifra
Izdavanje ili održavanje debitne kartice	4
Izdavanje ili održavanje kreditne kartice, uključujući karticu s odgođenom naplatom	5
Podizanje gotovog novca ²	6

² Naznačite ako se naknade razlikuju za ostale kanale putem polja „ostalo“ u stupcu 6. Ovo se odnosi na podizanje gotovog novca u podružnici ili na bankomatu. Također naznačite postoje li različiti troškovi ovisno o mreži kojoj bankomat pripada ako je to slučaj na vašem tržištu. Ovo ne uključuje troškove koje pružatelj usluge bankomata izravno zaračunava potrošaču za pojedinačno podizanje gotovog novca i koje potrošač plaća pružatelju usluge bankomata kao dodatnu naknadu za podignuta novčana sredstva.

Polaganje fiduciarnog novca (novčanice i kovanice)	7
Korištenje debitne kartice za plaćanje u inozemstvu	8
Korištenje debitne kartice za podizanje gotovog novca na bankomatu u inozemstvu	9
Korištenje kreditne kartice za plaćanje u inozemstvu	10
Korištenje kreditne kartice za podizanje gotovog novca na bankomatu u inozemstvu	11
Pružanje usluge čekovne knjižice	12

Vrsta 3. – Domaće platne usluge³

1. Usluge računa za plaćanje (na engleskom jeziku)	2. Naziv usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	3. Opis usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	4. Opis usluge (na engleskom jeziku)	5. Opis najčešće strukture naknada, periodičnost koja se najčešće primjenjuje za uslugu te primjenjuju li se izuzeća	6. Naznačite ako se naknade razlikuju za različite kanale	7. Identifikacijska šifra
Vrsta 3. – Domaće platne usluge						
[Indikativan primjer] Kreditni transfer – Jedinstveno područje plaćanja u eurima (SEPA)			Platna transakcija koju inicira platitelj koja omogućuje prijenos novčanih sredstava, u eurima, s računa platitelja kod pružatelja platnih usluga na račun primatelja plaćanja kod pružatelja platnih usluga u slučaju pri čemu se oba pružatelja platnih usluga / jedini pružatelj platnih usluga nalazi unutar Jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA-e).	Pri iniciranju platne transakcije platitelju može biti zaračunana naknada. Ova naknada može varirati ovisno o kanalu koji se koristi za davanje naloga. Izuzeća se mogu primijeniti ako se nalog za plaćanje daje putem određenog kanala (npr. Internetom, putem bankomata). Naknade se ne razlikuju s obzirom na identitet pružatelja platnih usluga koji je primatelj.	Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☒ da Ako da, koji kanali: ☒ podružnica ☒ internet ☒ mobilni uređaj ☒ ostalo: putem telefona; bankomata	13
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni	

³ Inicirane i izvršene u državi članici.

					uređaj ☐ ostalo:	
Primjeri usluga Vrste 3. – „Domaće platne usluge“	Identifikacijska šifra	Primjeri usluga Vrste 3. – „Domaće platne usluge“			Identifikacijska šifra	
Kreditni transferi ⁴ – Jedinstveno područje plaćanja u eurima (SEPA) ⁵	13	Izravna terećenja (ako se obračunavaju naknade povezane s uspostavom usluge)			16	
Kreditni transferi – ne-SEPA	14	Troškovi izvršenih plaćanja (naknade obračunate prilikom izvršenja plaćanja, a na računu nema dovoljno novčanih sredstava)			17	
Trajni nalozi	15	Troškovi plaćanja koja nisu mogla biti izvršena (naknade obračunate prilikom odbijanja plaćanja zbog nedostatka novčanih sredstava na računu)			18	

⁴ Za kreditne transfere naznačite u stupcu 5. ako se naknade razlikuju s obzirom na identitet pružatelja platnih usluga koji je primatelj.

⁵ Kreditni transferi prema Uredbi (EU) br. 260/2012.

Vrsta 4. - Inozemna plaćanja i usluge povezane sa stranom valutom

1. Usluge računa za plaćanje (na engleskom jeziku)	2. Naziv usluga na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	3. Opis usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	4. Opis usluge (na engleskom jeziku)	5. Opis najčešće strukture naknada, periodičnost koja se najčešće primjenjuje za uslugu te primjenjuju li se izuzeća	6. Naznačite ako se naknade razlikuju za različite kanale	7. Identifikacijska šifra
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo: _____	
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo: _____	

Primjeri usluga Vrste 4. – „Inozemna plaćanja i usluge povezane sa stranom valutom“	Identifikacijska šifra
Kreditni transferi – Jedinstveno područje plaćanja u eurima (SEPA)	13
Kreditni transferi – ne-SEPA	14
Primitak inozemnih elektroničkih transfera novčanih sredstava	19
Usluga mijenjanja novca	20
Putnički čekovi u stranoj valuti	21

Vrsta 5. - Usluge prekoračenja i premašenog prekoračenja

1. Usluge računa za plaćanje (na engleskom jeziku)	2. Naziv usluga na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	3. Opis usluge na službenom jeziku odnosno jezicima države članice	4. Opis usluge (na engleskom jeziku)	5. Opis najčešće strukture naknada, periodičnost koja se najčešće primjenjuje za uslugu te primjenjuju li se izuzeća	6. Naznačite ako se naknade razlikuju za različite kanale	7. Identifikacijska šifra
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo:	
					Razlikuju li se naknade prema kanalu korištenja? ☐ ne ☐ da Ako da, koji kanali: ☐ podružnica ☐ internet ☐ mobilni uređaj ☐ ostalo:	

Primjer usluga Vrste 5. - „Usluge prekoračenja i premašenog prekoračenja“	Identifikacijska šifra
Prekoračenje ⁶ (ugovoreno prekoračenje)	22
Premašeno prekoračenje ⁷ (neugovoreno prekoračenje)	23
Troškovi izvršenih plaćanja (naknade obračunate prilikom izvršenja plaćanja, a na računu nema dovoljno novčanih sredstava)	17
Troškovi plaćanja koja nisu mogla biti izvršena (naknade obračunate prilikom odbijanja plaćanja zbog nedostatka novčanih sredstava na računu)	18

⁶ Za prekoračenje u stupcu 5. naznačite koji se najčešći troškovi primjenjuju: naknada za uspostavu usluge, naknada za korištenje usluge, kamatna stopa (dopuštene su višestruke naknade).

⁷ Za premašeno prekoračenje u stupcu 5. naznačite koji se najčešći troškovi primjenjuju: naknada za korištenje usluge, kamatna stopa (dopuštene su višestruke naknade).